

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Ing. M. Š.**, zast. JUDr. Šárkou Vítkovou, advokátkou, se sídlem Bráfova tř. 7, Třebíč - Horka-Domky, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 19. 8. 2011, č. j. 57 A 73/2011 – 13,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupkyni žalobce JUDr. Šárce Vítkové, advokátce, se sídlem Bráfova tř. 7, Třebíč - Horka-Domky, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Sdělením ze dne 4. 5. 2011, č. j. KUJI 31390/2011, žalovaný reagoval na žádost žalobce o vydání usnesení, v němž budou uvedeny identifikační údaje osoby zodpovědné za dopravní nehodu, při které bylo žalobci způsobeno zranění, a výše náhrady za poškození jeho zdraví. Žalovaný vysvětlil, že v případě požadavku žalobce se nejedná o žádný z případů, v němž správní orgán rozhoduje usnesením ve smyslu § 76 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Vydání takového usnesení by bylo v rozporu s právními předpisy, a žalovaný jej proto nemůže v žádném případě vydat. Uvedenou věc navíc neprojednával, a tak ani nemůže mít

k dispozici odpovídající informace. Poučil žalobce, že za účelem zjištění požadovaných údajů mu § 38 odst. 2 správního řádu dává možnost nahlédnout do spisu, jak mu ostatně již doporučil Městský úřad Telč, odbor dopravy. Mimoto se žalobce může na tentýž správní orgán obrátit s žádostí o takové informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Proti sdělení žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 22. 6. 2011, ve které uvedl, že napadá sdělení žalovaného a navrhuje, aby soud žalovanému uložil přijmout účinná opatření k zajištění náhrady škody, která byla žalobci způsobena dne 23. 6. 2010 při dopravní nehodě v obci Stará Říše. Při srážce žalobcova jízdního kola s volně pobíhajícím psem tehdy utrpěl těžká zranění, pro která byl hospitalizován na Chirurgickém oddělení Nemocnice Jihlava. Dopravní nehoda byla kvalifikována jako přestupek, který byl projednán Policií České republiky, a dále Městským úřadem Telč, odborem dopravy, a žalovaným. V průběhu správního řízení však žalobci nebyla sdělena totožnost osoby odpovědné za způsobená zranění a nebyly mu přiznány náhrada škody ani spravedlivé zadostiučinění. Současně žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 11. 7. 2011, č. j. 57 A 73/2011 – 8, žalobci přiznal osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu a současně mu ustanovil zástupkyni pro řízení o soudním přezkoumání rozhodnutí správního orgánu JUDr. Šárku Vítkovou, advokátku.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 19. 8. 2011, č. j. 57 A 73/2011 – 13, žalobu odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Současně rozhodl, že ustanovené zástupkyni se odměna za zastupování žalobce nepřiznává. V odůvodnění usnesení soud poukázal na ustanovení § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a dále na § 68 písm. e) téhož zákona. Uvedl, že žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí, které je úkonem správního orgánu, jímž se upravuje vedení řízení před správním orgánem. Vzhledem k tomu, že takový úkon je podle § 70 písm. c) s. ř. s. vyloučen ze soudního přezkoumání, krajský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 19. 8. 2011 se žalobce (dále též „stěžovatel“) bránil kasační stížností ze dne 5. 9. 2011 (v kasační stížnosti omylem uvedeno 9. 5. 2011), ve znění odůvodnění kasační stížnosti ze dne 13. 9. 2011, podanou podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Namítal, že v přípise ze dne 21. 7. 2011 krajský soud poukázal na rozvrh práce z roku 2009 (a nikoliv 2011). Vyjádřil své výhrady k procesnímu postupu krajského soudu, kdy stěžovateli byla soudem ustanovena zástupkyně v době, kdy vrcholí čerpání dovolených. Usnesení o ustanovení bylo navíc zástupkyni doručeno teprve 5. 8. 2011, a zástupkyně tak nemohla na přípis soudu ze dne 21. 7. 2011 reagovat. Již dne 25. 8. 2011, v době čerpání dovolené, bylo ustanovené zástupkyni doručeno napadené usnesení, aniž by tato měla příležitost k doplnění žaloby. Tím byl stěžovatel zkrácen na svých právech. Mimoto je přesvědčen, že krajský soud nebyl oprávněn žalobu odmítnout, zejména pak nikoli s odkazem na § 70 písm. c) s. ř. s. Napadené rozhodnutí žalovaného totiž nebylo úkonem, jímž se upravuje

vedení řízení před správním orgánem, neboť se nejednalo o právní úkon žalovaného v rámci správního řízení, vedoucího k vydání budoucího rozhodnutí.

Podáním ze dne 19. 9. 2011 stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 22. 9. 2011, č. j. 57 A 73/2011 – 25, přiznal stěžovateli osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.“*

Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že **kasační stížnost není důvodná.**

Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *„soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřípustný.“*

Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřípustná *„tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.“*

Podle § 70 písm. a) s. ř. s. *„ze soudního přezkoumání jsou vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími.“*

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s námitkou stěžovatele, že krajský soud nebyl oprávněn žalobu odmítnout. Je totiž zjevné, že v případě stěžovatelem napadeného úkonu žalovaného se nejedná o rozhodnutí, a tento úkon je proto ze soudního přezkoumání vyloučen. Napadený úkon nebyl žalovaným vydán v rámci žádného zákonem předvídaného správního řízení, nýbrž se jednalo pouze o neformální sdělení, kterým žalovaný stěžovateli vysvětlil, že jeho požadavek nepředstavuje žádné ze zákonem předvídaných podání, o němž je správní orgán povolán rozhodovat. Žalovaný správně vyložil, že vyhovění požadavku stěžovatele a vydání usnesení, v němž by žalovaný označil osobu odpovídající za dopravní nehodu stěžovatele a vyčíslil náhradu škody na zdraví, kterou je tato osoba povinna stěžovateli uhradit, by ze strany žalovaného naopak představovalo porušení právních předpisů, a takové usnesení by muselo být nadřízeným správním orgánem či soudem zrušeno.

Nejvyšší správní soud dává stěžovateli za pravdu, že krajský soud žalobu nesprávně odmítl podle § 70 písm. c) s. ř. s. V případě napadeného úkonu žalovaného se bezesporu nejedná o úkon, jímž se upravuje vedení řízení před správním orgánem. Toto pochybení krajského soudu ovšem nedosahuje intenzity, která by způsobovala nezákonnost

napadeného usnesení o odmítnutí stěžovatelovy žaloby. Krajský soud totiž žalobu v souladu se zákonem usnesením odmítl, aniž by se jí zabýval věcně. Postup krajského soudu byl správný, a to pouze s výjimkou skutečnosti, že v odůvodnění napadeného usnesení krajský soud nesprávně poukázal na § 70 písm. c) s. ř. s. namísto § 70 písm. a) s. ř. s.

V této souvislosti lze poukázat rovněž na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 Afs 104/2008 – 66, podle něhož *„rozsudek, jímž krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, nemusí být Nejvyšším správním soudem ke kasační stížnosti žalobce zrušen, byť je založen zcela nebo zčásti na nesprávných důvodech, pokud je tento rozsudek přezkoumatelný, řízení před krajským soudem netrpělo žádnou procesní vadou, jež mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí o věci samé, a současně může Nejvyšší správní soud postavit na jisto, že výrok rozsudku krajského soudu je v souladu se zákonem, aniž by přitom překročil rámec věci, jak byla definována nejen řízením o kasační stížnosti, ale i předcházejícím řízením žalobním a řízením před správními orgány.“*

Nejvyšší správní soud proto nahrazuje odůvodnění napadeného usnesení v části, v níž krajský soud žalobu chybně odmítl s odkazem na § 70 písm. c) s. ř. s., když správně měl žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku stěžovatele, že v poučení ze dne 21. 7. 2011 krajský soud nesprávně poukázal na rozvrh práce z roku 2009, přičemž správně měl poukázat na rozvrh práce z roku 2011. Nejvyšší správní soud ověřil, že věc byla ve skutečnosti přidělena v souladu s rozvrhem práce pro rok 2011, a to do soudního oddělení 57 A. Jednalo se tedy zjevně o omyl v psaní, který zůstává bez vlivu na správnost rozhodnutí krajského soudu.

Stejně tak je irelevantní námitka, že usnesení krajského soudu ze dne 11. 7. 2011 o ustanovení zástupkyně pro řízení, jakož i usnesení ze dne 19. 8. 2011, kterým byla žaloba odmítnuta, byly vydány v době letních měsíců a čerpání dovolených. Respektování takového požadavku by fakticky vedlo k tomu, že by soudy po dobu letních měsíců zcela zastavily svoji činnost z důvodu čerpání dovolených účastníky a jejich zástupci. Ze spisu je zjevné, že usnesení ze dne 11. 7. 2011, kterým byla zástupkyně stěžovateli ustanovena, bylo této zástupkyni doručeno dne 22. 7. 2011 (nikoliv teprve dne 5. 8. 2011, jak tvrdí stěžovatel) a zástupkyně – pokud by tak učinit zamýšlela – měla do vydání usnesení o odmítnutí žaloby takřka měsíc na podání doplňujícího vyjádření, což je doba zcela dostačující. Nejvyšší správní soud mimoto konstatuje, že i případné podání vyjádření zástupkyně by mohlo sotva co změnit na způsobu rozhodnutí věci, tedy odmítnutí stěžovatelovy žaloby na základě příslušných ustanovení zákona, které byl krajský soud povinen aplikovat. Lze dodat, že se spíše nabízí otázka, zda bylo vůbec na místě, aby krajský soud stěžovateli zástupkyni ustanovil, tedy zda byly naplněny podmínky § 35 odst. 8 s. ř. s., podle něhož může předseda senátu ustanovit navrhovateli usnesením zástupce (pouze) *„je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv“* a nejedná-li se o návrh, který *„zjevně nemůže být úspěšný“* (§ 36 odst. 3 věta druhá s. ř. s.).

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že žalovaný ani jiný správní orgán nebyl na základě požadavku stěžovatele oprávněn ve správním řízení rozhodovat o tom, kdo odpovídá za škodu na zdraví způsobenou stěžovateli při dopravní nehodě a tuto osobu zavázat k její náhradě, zejména pak nebylo možno přiznat náhradu škody na základě § 70 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, které se vztahuje výhradně na řízení o projednání přestupku a podle něhož *„jestliže škoda a její výše byla spolehlivě zjištěna a škoda nebyla dobrovolně nahrazena, uloží správní orgán pachateli přestupku povinnost ji nahradit.“* **O náhradě škody, která byla stěžovateli při dopravní nehodě spáchána nejsou oprávněny rozhodovat správní orgány, nýbrž výhradně civilní soudy.** Nejvyšší správní soud stěžovateli doporučuje (jak ostatně opakovaně učinili i žalovaný a krajský soud), aby si údaje o dopravní nehodě a za ni odpovědné osobě opatřil ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu nahlédnutím do příslušného spisu vedeného u Městského úřadu Telč, odboru dopravy, a náhrady škody se případně domáhal žalobou u příslušného soudu v občanském soudním řízení, podle všeho tedy u Okresního soudu v Jihlavě, se sídlem třída Legionářů 9a, 587 26 Jihlava.

Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného usnesení Krajského soudu v Brně, jakož i napadeného úkonu žalovaného a další spisové dokumentace k závěru, že nebyl naplněn tvrzený důvod podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele pro řízení o soudním přezkoumání rozhodnutí správního orgánu včetně řízení o kasační stížnosti byla ustanovena usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 11. 7. 2011, č. j. 57 A 73/2011 – 8, platí její hotové výdaje a odměnu za zastupování v souladu s ustanovením § 35 odst. 8 první věty s. ř. s. za středníkem ve spojení s § 120 s. ř. s. stát. Z tohoto důvodu jí Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby – kasační stížnost ze dne 9. 5. 2011 ve spojení s odůvodněním kasační stížnosti ze dne 13. 9. 2011 a žádostí o osvobození od soudních poplatků ze dne 19. 9. 2011 - ve výši 2100 Kč [11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 položkou 5. a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů], a dále náhradu hotových výdajů - režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupkyni stěžovatele celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 2400 Kč. Jelikož zástupkyně nedoložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, nezvyšuje se její nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani. Zástupkyni stěžovatele bude proto vyplacena celková částka ve výši 2400 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu